

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DIABETES

DE SOCKERSJUKAS TIDSKRIFT

SWEDISH DIABETIC JOURNAL

INNEHÅLL

NANCY ERIKSSON

ny ordförande

*

ENGLESON:

Dietbehandling
vid diabetes

*

BO ANDERSSON:

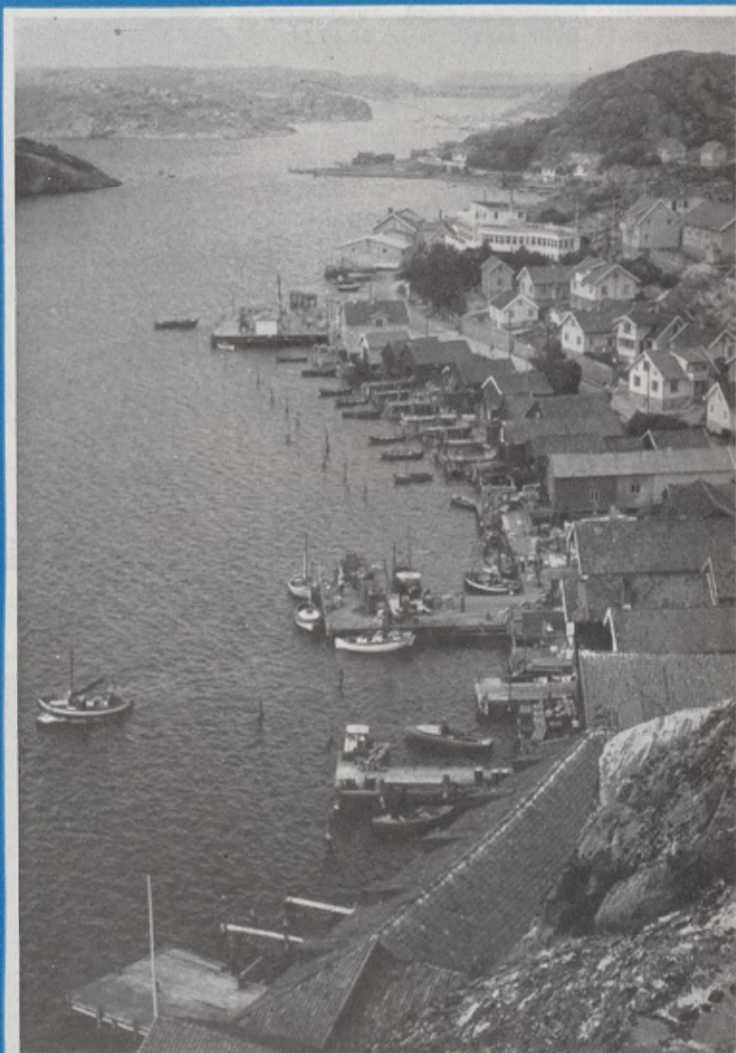
Tablettbehandling
vid sockersjuka

*

Riksstämman på
Bommersvik

*

Styrelseberättelse
1955

SVERIGE

7.000 000 innevånare
c:a 60.000 diabetiker

SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET

Kontrollgirokonto 90 09 01

Kansli: Kaptensgatan 10, Stockholm Ö.

Ordf.: Riksdagsledamoten, fru Nancy Eriksson,
Roslagsgatan 11, Sthlm Va. Tel. 32 02 32.

Kassaförv.: Revisor A. Åsbrink, Abrahamsbergs-
vägen 19, Bromma, tel. Sthlm 26 40 24.

Förbundets Tidskrift

Red.: Flottiljvägen 19-21, Näsbyark.

Annonssöd.: Manhemsvägen 7, Sollentuna.
Tel. Sthlm 35 42 18.

Medicinska medarbetare: Doc., med dr Gunnar
Engleson, Allhelgona Kyrkog. 10, Lund, och
Överläkaren, med. dr Alb. Grönberg, Brätte-
vägen 4, Vänersborg.

Redaktionskommitté: G. Engleson, Nancy Eriks-
son och Gunnel Rathsman.

Pren.-pris 1956: Helår 6 nummer kr. 7:— (be-
loppet inbet. å postgiro 50 07 75). Lösnr 1: 25.

Utgivningstider: 20 febr., 20 april, 20 juni, 20
aug., 20 okt, 20 dec.

DIABETES • *De sockersjukas tidskrift*

Årgång 6

Nr 3 · 1956

Utgiven av SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET

Ansvarig utgivare: Nancy Eriksson

Postgiro 50 07 75 • Utgivnings- och tryckort: Katrineholm

NANCY ERIKSSON

ny ordförande

Vid årets förbundsstämma valdes fru Nancy Eriksson, ledamot av riksdagens andra kammare till ordförande för Svenska Diabetesförbundet. Fru Eriksson är född 1907, student 27, examinerad sjuksköterska, mor till tre barn och riksdagsledamot sedan 1949. Som ledamot av socialförsäkringskommittén tog hon aktiv del i utformningen av förslaget till den obligatoriska sjukförsäkringen. I riksdagen är hon ledamot av första lagutskottet och bevillningsutskottet. Hon hör inte till de tiggande i församlingen, utan deltar mycket engagerat i kammardebatterna, särskilt när det gäller de sociala frågorna. Kontakt med diabetesproblemen har hon fått genom ledamotskap i styrelsen för Diabetesstiftelsen. Förbundet hälsar henne välkommen.

Vad Du bör veta

om de sockersjukas föreningsrörelse

Den 10 maj 1943 möttes en liten grupp män och kvinnor för att bilda en sammanslutning av för sjukdomen diabetes (sockersjuka) intresserade personer. Denna sammanslutning skulle omfatta hela landet och i sig uppta alla kommande föreningsbildningar. Vid den tiden fanns föreningar bl. a. i Malmö, Landskrona, Hälsingborg, Halmstad och Göteborg. Sedan dess har denna sammanslutning — som fick namnet **Riksförbundet för Sockersjuka** — vuxit ut och omfattar nu omkring 3.500 medlemmar fördelade på 53 lokalavdelningar från Trelleborg i söder till Kiruna i norr.

Majoriteten är naturligtvis diabetiker, men där finnas många som fastän inte själva diabetiker, har anhöriga med diabetes. Dessutom finns det många läkare som är medlemmar (praktiskt taget varje diabetes-specialist tillhör förbundet) tillsammans med sjuksköterskor och andra intresserade. År 1954 upprättade förbundet ett läkarråd bestående av 8 medlemmar med docenten överläkare Johan Rudebeck, Örnsköldsvik, som ordförande och docenten, med. dr Gunnar Engleson, Lund, som sekreterare. Ändamålet med förbundets verksamhet är att hjälpa diabetiker på alla tänkbara sätt, vilket sker genom att:

1. **bilda** och sammanhålla lokalföreningar för sockersjuka i Sverige till gemensamt arbete för att

främja de sockersjukas medicinska och sociala intressen samt stödja vetenskaplig forskning rörande sjukdomen.

2. **uppvakta** och förhandla med myndigheter m. fl. i sådana frågor där diabetiker har medicinska, sociala och ekonomiska intressen att bevaka.
3. **underlätta** tillverkning och distribution av diabetisk utrustning såsom injektionssprutor m. m., samt medverka till betryggande kontroll av för diabetiker tillverkade livsmedel.
4. **upprätta** och driva — antingen direkt eller i samarbete med andra organisationer — barnkolonier, rekreationshem jämte erforderlig personal och utrustning.
5. **utge** broschyrer, tidskrifter och böcker behandlande diabetikernas problem. Tidskriften **DIA-BETES** utkommer sålunda 6 gånger per år och är det officiella organet för förbundet. Genom denna tidskrift kan diabetikerna hålla kontakt med föreningsverksamheten och få del av nyheter inom diabetesforskningen.

REDAKTIONEN

Sedan redaktören-ombudsmannen Hans Malmberg slutat sin tjänst vid Svenska Diabetesförbundet för att övergå till annan tjänst har han efterträts av Olof Eisen.

LÄKAREN HAR ORDET

Under den här rubriken behandlar sekreteraren i förbundets läkarråd, docenten i pediatrik vid Lunds universitet, med. dr *Gunnar Engleson*, en del för de sockersjuka aktuella, medicinska frågor.

DIETBEHANDLING VID DIABETES

Vår föda består, som väl de flesta diabetiker vet eller åtminstone bör veta, av tre olika huvudbeståndsdelar, nämligen kolhydrat, fett och äggvita.

Dessa ämnen ha olika kaloriskt näringsvärde på så sätt, att 1 gram kolhydrat och 1 gram äggvita vid förbränning alstrar 4 kalorier, medan motsvarande mängder födoämnen av fett ger upphov till 9 kalorier i kroppen.

När det gäller att sammansätta en diabeteskost utgår man som regel från den individuella standardomsättning, som gäller i varje enskilt fall, och som beräknas efter personens höjd, vikt, ålder och kön. Talen för dessa standardomsättningsciffror som hänför sig till tillståndet i vila har den behandlande läkaren tillgängliga i vissa standardtabeller. Till det erhållna talet lägger man så i regel 50 % av standardomsättningen för att sörja för det behov, som betingas av kroppsrelser och lätt arbete. Har veder-

börande tungt kroppsarbete blir detta tillägg större.

När det gäller, att föreskriva en viss diabetesdiät, så brukar man ju uppgiva, att vederbörande skall ha så och så många gram kolhydrat, så och så många gram fett och så och så många gram äggvita. Antag, att standardomsättningen för en viss diabetiker ligger på 1.200 kalorier. Till detta värde lägger man så 50 %, d. v. s. 600 kalorier, vilket således utgör en total kaloritillförsel av 1.800 kalorier. Vid fördelning av de olika huvudbeståndsdelarna, kolhydrat, fett och äggvita, brukar man beräkna äggvitichalten efter cirka 1 gram per kg kropps-vikt, när det gäller vuxna. Detta blir omkring 70 gr., men man brukar i allmänhet hålla äggvitetillförseln något högre, omkring 90—100 gram för en vuxen person.

Detta utgör alltså c:a 400 kalorier (1 gram äggvita = 4 kalorier) ur

äggviteämnen. Kolhydraterna brukar man till en diabetiker maximera till 175—200 gram för en vuxen man och detta ger alltså mellan 700—800 kalorier från kolhydraterna, eller tillsammans 1100—1200 kalorier.

Resten av kalorimängden kommer från fett. I det givna exemplet utgör skillnaden mellan 1.800 och 1.100 700 kalorier. Eftersom 1 gram fett vid förbränning ger upphov till 9 kalorier, så blir det en totalmängd av c:a 80 gram fett i det här givna exemplet.

Man skulle alltså i detta fall få en fördelning av följande utseende: Totalt en kaloritillförsel av 1.800 kalorier, vilka fördela sig på 175 gram kolhydrat, 90—100 gram äggvita och 80 gram fett. En sådan fördelning av de tre huvudbeståndsdelarna i födan är möjlig att använda till diabetiker. En frisk person skulle också kunna använda en sådan dietsammansättning, men som regel brukar nog friska människor ligga på en större fetttillförsel i födan. Det är emellertid enligt vår nuvarande uppfattning klokt att inte överbelasta sig med fett, särskilt inte av fettämnen från djurriket. Denna åtstramning av den animala fett-tillförseln gäller för alla människor, men i synnerhet diabetiker. Orsaken är, att man har anledning antaga, att tillförseln av större mängder animaliskt fett verkar befrämjande på uppträdandet av vissa former av åderförkalkning, s. k. atheroscleros. Diabetiker äro som bekant mer utsatta för sådana kärlförändringar, som hör samman med atheroscleros, och böra av denna anledning vara återhållsamma med fett i födan.

För kolhydraternas vidkommande så vet man, att en "fri" tillförsel av dessa i kosten medför en förhöjning av blodsockret, som är olämplig och skadlig. Likaså ökar utsöndringen av glykos i urinen. Man bör emellertid ej låta inskränkningen av kolhydrater i födan gå alltför långt, därför att i så fall risk för ketos föreligger. Om man låter en diabetiker minska sin kolhydratmängd med samma eller högre fettkonsumtion, så "räcker" inte kolhydraterna till för förbränningen av fettämnen i organismen. Det uppkommer härvid ketos, vilken kan utveckla sig till en allvarligare keto-acidos med risk för diabetescoma.

Det är således av vikt, att det föreligger en viss proportion mellan de olika födoämnesgrupperna. Viktigast är härvidlag, att förhållandet mellan kolhydrater och fett inte avviker för mycket i viss riktning. En normal individ äter i allmänhet 4—5 gånger så mycket kolhydrat som fett, medan en diabeteskost bör ha andra proportioner. Förhållandet mellan kolhydrat och fett bör för en diabetiker vara 2:1, eller 1:1. En del tillåta även proportionen 1:2, men under alla förhållanden bör den inte vara 1:3. En kost med en sådan sammansättning medför risk för syrabildning, den är vad man kallar *k e t o g e n*, d. v. s. den medför risk för ketos-bildning.

När det gäller att föreskriva en diabeteskost för barn med sockersjuka, föreligger litet andra förhållanden än när det gäller vuxna diabetiker. Man måste alltid tänka på att barnen också skall växa. Det gäller därför att sammansätta dieten på ett sådant sätt, att den tillgodoser barnens behov för tillväxt.

Kaloritillförseln för barn kan beräknas efter olika normer. Under första levnadsåret ligger kalorimängden på 100 kalorier per kg kroppsvikt, från 1—5 års ålder på 75 kalorier/kg kroppsvikt, mellan 5 och 10 år på 50 kal./kg kroppsvikt och hos barn över 10 års ålder på 40 kalorier per kg kroppsvikt. Enligt ett annat sätt kan kaloritillförseln beräknas efter 100 kalorier per levnadsår över 1-års åldern. Härvidlag har kalorimängden vid första levnadsårets slut satts till 1000. En 6-åring skulle enligt denna beräkningsgrund ha en kalorimängd av $1000 + (6 \times 100) = 1.600$. Man brukar i regel maximera kaloritallet till 2.200 för flickor och 3.000 för pojkar vid uppnådd pubertetsålder.

Fördelningen av kolhydrater, fett

och äggvita i diabetesbarnens kost avviker från förhållandet hos vuxna bl. a. genom att äggvitemängden är förhållandevis större. Man brukar beräkna äggvitetillförseln till 2—3 gram per kg kroppsvikt. Proportionerna mellan de olika födoämnen varierar hos olika diabetes-specialister. Priscilla White, som arbetar på den berömda Joslin-kliniken i Boston, låter kolhydraterna utgöra 40 %, äggvita 20 % och fettämnen 40 % av den tillförda kalorimängden. Andra ger något mer kolhydrat och äggvita, men mindre fett. Sålunda föreskriver D u n c a n 50 % i form av kolhydrater, 30 % såsom äggvita, och 20 % såsom fett. Till denna senare kostordning ansluter jag mig själv, och jag tycker, att den passar bra för svenska barn.

CYKRETS

»MESON»

CYKRETS »Meson» det kalorifria sötningsmedlet rekommenderas åt diabetes- och dietpatienter och andra, som skola leva på kalorifattig kost.

Personer, som äro ålagda att använda saltfri kost, böra först rådfråga läkare.

CYKRETS »Meson» har många goda egenskaper: Sötman är utan bismak.

Medlet är värmebeständigt — tål kokning, bakning, stekning och konservering.

Det är giftfritt.

För smakens skull bör man inte använda starkare lösningar än 0,8 % (alltså maximum 64 tabletter till 1 liter vätska). Detta motsvarar cirka 25 % socker.

Förpackningar och priser:

Glas om 50 tabletter kr. 1: 80

Glas om 100 tabletter kr. 3: 35

CYKRETS »Meson» säljes på apotek och i ledande livsmedelsaffärer

AKSJESELSKAPET
MESON

TRONDHEIM

Skall prenumeration på DIABETES ingå i medlemsavgiften?

Här nedan följer ett referat av styrelsens förslag till riksstämman om att låta DIABETES' prenumera-tionsavgift ingå i medlemsavgiften till lokalföreningarna.

DIABETES är av stort värde för förbundets verksamhet och skulle få en tryggare existens om alla medlemmar vore prenumeranter. Med en större upplaga kunde prenumera-tionspriset bli betydligt lägre, beroende på att annonspriserna skulle stiga och tryckningskostnaderna sjunka. Styrelsens förslag innebär, att varje medlem skall vara prenu-merant på DIABETES d. v. s. prenumera-tionspriset inbakas i årsavgiften, som bör bli enhetlig över hela landet och förslagsvis fastställd till 10 eller 12 kronor. På detta sätt skulle prenumera-tionspriset kunna sänkas från nuvarande 7 kronor till 5 eller kanske ändå lägre.

Frågan är inte ny för våra föreningar. Kan vi lösa den får DIA-BETES större auktoritet bland allmänheten därigenom att den läses av alla medlemmar. Vidare skulle lokalföreningarnas arbete underlättas genom meddelande till medlemmarna i DIABETES och till sist skulle föreningarna kunna öka sitt medlemsantal genom nya prenumera-nter på DIABETES.

Att genomföra ett eventuellt beslut enligt styrelsens förslag skulle ske efter bl. a. följande linjer.

1) Lokalföreningarna skickar in adressförteckningar på de medlemmar, som erlagt sina årsavgifter, vilket helst bör ske under januari månad.

2) Svenska Diabetesförbundet får på detta sätt ett register över samtliga medlemmar i lokalföreningarna, bestående av adressplåtarna på DIABETES prenumeranter. Detta register kan ställas till lokalföreningarnas förfogande t. ex. då man vill ha adresserade kuvert för kallelser till medlemmarna i en viss lokalförening eller då t. ex. jultian skall skickas ut till samtliga föreningsmedlemmar i Diabetesförbundet.

3) Årsavgiften i lokalföreningarna bör bli enhetlig över hela landet. Om årsavgiften fastställs till 12 kronor stannar 5: 50 hos lokalföreningen, 5 kr. går till prenumeration på tidningen och 1: 50 går till riks-förbundet.

4) Prenumeration på DIABETES på orter som inte har lokalförening, erhålles genom insättning av den fastställda årsavgiften (enligt förslaget 10 eller 12 kronor) på närmaste lokalförenings postgirokonto. Varje lokalförening bör därför öppna postgirokonto. Prenumeranten blir automatiskt medlem av lokalföreningen.

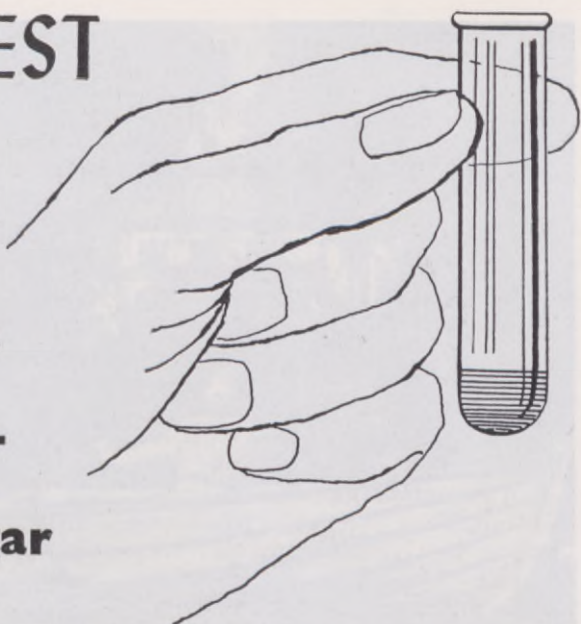
5) För familjemedlemmar kan tänkas en lägre årsavgift utan prenumeration på tidningen.

Efter riksstämmans beslut om återremiss av förslaget till styrelsen för vidare utredning blir det styrelsens sak att sedermera återkomma till lokalföreningarna i denna fråga.

CLINITEST

(BRAND)

**ger exakta
och snabba
urinsocker-
bestämningar**

Allt som erfordras för sockerbestämningar i urin finns i CLINITEST-etuiet, som kan användas var som helst, när som helst. De Clinitest reagetter som levereras med detta etui ger ett kopparreduktionsprov med alla reagenser koncentrerade i en enda reagent. Uppvärmning är icke erforderlig, då varje reagent åstadkommer den nödvändiga temperaturförhöjningen. Man lägger endast en Clinitest reagent i provröret med den rätta kvantiteten utspädd urin, inväntar reaktionen och jämför sedan med färgskalan. Clinitest ger snabb, bekväm och pålitlig urinsockerbestämning.

Litteratur kan erhållas från vår representant

När reagetterna i etuiet
är slut — komplettera det
med refill.

AMES COMPANY INC.
ELKHART, INDIANA

Generalagent: AKTIEBOLAGET **MEDA** GÖTEBORG

BOMMERSVIK-HISTORIK

Med sådan frenesi kastade sej ombuden från Riksförbundet för Sockersjuka in i extra och ordinarie stämmoförhandlingar att ingen tid gavs till en berättelse över skolan de gästade. Den får följaktligen komma lite bakefter, sedan man som medlemmar i Svenska Diabetesförbundet rest hem och får tillfälle att läsa om det myckna man var med om att besluta. Precis som en fotbollsmatch: den ska ses, höras (i radio) och läsas. Den lilla förhoppningen när skrivaren till de här raderna, att ombuden trots trängsel och långa förhandlingar ändå fick

tillfälle att se Bommersvik, inte bara interiörer utan också den omgivning som vi själva tycker är så grann och som träder in i sin vackraste skrud när allt vårskirt spirar.

Det är med historiska mått mätt bara en kort stund som Bommersvik varit centrum för kursverksamhet. En gång i tiden tillhörde egendomen Ströpsta herrgård, och en gång var fältherren och generalguvernören Erik Dahlberg — han som mätte isen på Stora Bält under Karl Gustafs (inte lillprinsen) dar — herre till ägora. Men åtskilliga vindar har blåst in från sjön Yngern

sen dess. Efter att ha haft många ägare köptes Bommersvik 1914 av överste Gerdt August Lundeberg, som lät bygga om huvudbyggnaden och på andra sätt försköna det Bommersvik, som han en tid hade som sommarhem och senare som stadigvarande bostad.

Ett par år efter det att Lundeberg förvärvat Bommersvik startades det nya socialdemokratiska ungdomsförbundet. Och så särskilt länge skulle det inte dröja förrän ledande folk i det ständigt växande ungdomsförbundet kom till klarhet om betydelsen av att ha ett eget studiehem, en kursgård där man kunde samla och skola ungdomen. Men pengar fattades. Det skulle dröja tills mitten av 30-talet innan den egna kursgården blev verklighet. Många och fina gårdar var till salu, men de kostade sköna sekiner — även om jämförelser med dagens priser ej går att göra. Emellertid resonerade arbetarungdomen som så: vi är 100.000 medlemmar och inte bör det väl vara nå'n märkvärdighet om var och en avstår en eller annan krona till rörelsens egen skola. Man gjorde en insamling som gav 137.000 kronor och med ytterligare 10.000 inköptes Bommersvik.

En bättre plats för sin skola kunde SSU knappast ha valt, och den relativa närheten till Stockholm — det rör sej om dryga sex mil — gav goda möjligheter att lätt få föreläsare, och en del annat gott som det säjs att storstaden erbjuder. På hösten 1937 satte man igång, och det dröjde inte länge förrän det var "full rulle" på kursverksamheten på Bommersvik. Där fanns SSU:s egna kurser, klubbledarkurser, idékurser, fackliga kurser, där bokades snart

flera fackförbund och även andra organisationer sökte sej till Bommersvik. Både till veckokurser och kortare samlingar. 50 kursveckor och ett 35-tal veckoslut är det facit som varje år redovisas och det betyder att 4.000 studieintresserade människor från hela vårt land varje år kommer till Bommersvik. Sammanlagt har omkring 40.000 "kursat" på Bommersvik.

Tack vare lotterier och insamlingar har utbyggnaden av skolan fortsatt. Inte för att göra den så särdeles stor, utan för att göra den allt bättre, allt trivsammare för dem som gästar den. Med sin stora park, med sjön och skogen har Bommersvik fått en atmosfär som smittat den "bommersviksanda" skolans vänner är så glada över. Men som ändå till sist är de många kursdeltagarnas förtjänst att den finns.

Kurt Ward

Båtbryggan

För diabetiker
och alla andra
som måste
undvika socker

Nytt syntetiskt sötningsmedel, som framför allt är indicerat vid diabetes och adipositas. Det rekommenderas sådana patienter, hos vilka man önskar inskränka kaloritillförseln och minska kolhydratomsättningen. Följaktligen är Assugrin särskilt lämpligt som sötningsmedel även vid avmagringskurer.

Absolut oskadligt och förorsakar varken matsmältningsbesvär eller andra obehag.

Tål kokning, bakning och nedfrysning och kan därför användas vid tillredning av alla slags maträtter och drycker.

Ger ingen bismak, varför maträtter sötade med Assugrin gärna ätes även av dietpatienternas anhöriga. Husmodern slipper därför besväret att tillreda specialrätter.

Praktisk fickförpackning med 50 tabletter Kr. 1.65
Glas » 500 » » 12.40
» » 1000 » » 22.50
(Riktpriser)

Försäljes på apotek och i färghandel.

AKTIENGESELLSCHAFT »HERMES», ZÜRICH
Repr. i Sverige: CIBA PRODUKTER AB, STOCKHOLM

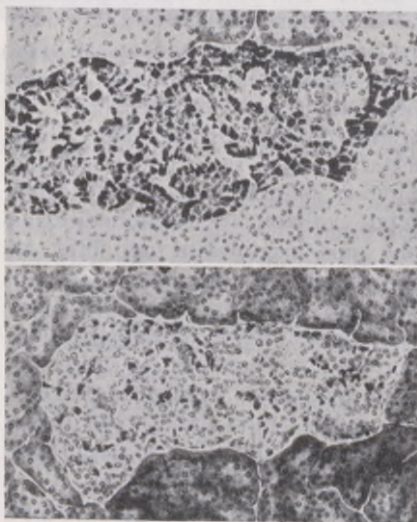
Tablettbehandling vid sockersjuka

Av Dr Bo Andersson, Stockholm

Paul Langerhans beskrev 1869 de cellöar (insulae) i bukspottkörteln, som numera bära hans namn. Man särskiljde i dessa cellöar omkring sekelskiftet tvenne slags celler, benämnda alfa- och betaceller. von Mering och Minkowski hade 1889 första gången visat, att avlägsnande av bukspottkörteln på hund ledde till uppkomsten av sockersjuka. Vi veta nu, att betacellerna bildar insulin (från insula=cellö), medan däremot de mer sparsamt förekommande alfacellerna bilda ett andra bukspottkörtelhormon med delvis antagonistisk verkan till insulinet och benämnt glukagon. Insulin sänker blodsockret och bringar därigenom den sockersjukes symtom att försvinna, glukagon åstadkommer istället blodsockerstegring genom att sönderdela leverglykogen. Glykogen kan sägas vara ett slags praktisk och hållbar paketering av druvsockret. Glukagon sönderdelar detta paketerade socker i levern, släpper ut det i blodbanorna som druvsocker och åstadkommer därigenom en blodsockerstegring. Kallar man insulin det sockersjuksförhindrande hormonet kunde man

med viss rätt kalla glukagon för det sockersjuksframkallande hormonet.

Dessa bägge hormon balansera varandra så väl hos den friska människan att de icke tillåta något övertramp från någondera sidan och hålla på så sätt blodsockret på en tämligen konstant nivå. Det måste vara ett ändamålsenligt arrangemang att inom bukspottkörteln ha tillgång till tvenne hormon, som snabbt och smidigt kunna anpassa blodsockernivån efter olika funktionella krav. Detta sker på liknande sätt som när man kör en häst med två tömmar. Blir dragningen i insulinötömmen för stark med risk för fallande blodsocker och därav föranledda obehag, s. k.

Fotografi av de Langerhanska cellöarna i bukspottkörteln. Överst visas det normala inbördes förhållandet mellan alfa- och betaceller. Alfacellerna ha silverfärgats och framstå därför som svarta kulor. Betacellerna äro ljusare. Den understa bilden visar den vid sockersjuka vanliga inbördes förskjutningen till alfacellernas förmån.

insulinkänningar, så medför detta omedelbart en ökad dragning i glukagontömmen och jämvikten återställs ånyo. Och vice versa.

Relationen mellan antalet alfaceller till betaceller är hos en vuxen icke sockersjuk människas cellöar påfallande konstant. Mot 20 % alfaceller balansera 80 % betaceller. Denna balans rubbas emellertid vid sockersjuka. Alfacellerna öka där starkt i antal på betacellernas bekostnad, kanske till 50 % av vardera. Mycket talar för, att en av sockersjukdomens huvudorsaker just ligger i denna rubbade balans med ty åtföljande överproduktion av det sockersjuksframkallande hormonet glukagon. Betacellerna försöka visserligen till en början eliminera skadeverkningarna av denna glukagonöverproduktion genom att bilda ökad mängd insulin för att därigenom hindra blodsockernivån att stiga i höjden. Detta medför emellertid förr eller senare överansträngning av betacellerna med ty åtföljande kollaps av insulinbildningen och med insulinbrist som följd. Vi ha då fått en fullt utvecklad sockersjuka. Det tycks som om betacellerna av någon anledning kolliderade ytterst snabbt hos barn och unga människor medan de däremot hos äldre kunna hålla stand under årtal med bibehållande av en tämligen god insulinbildning.

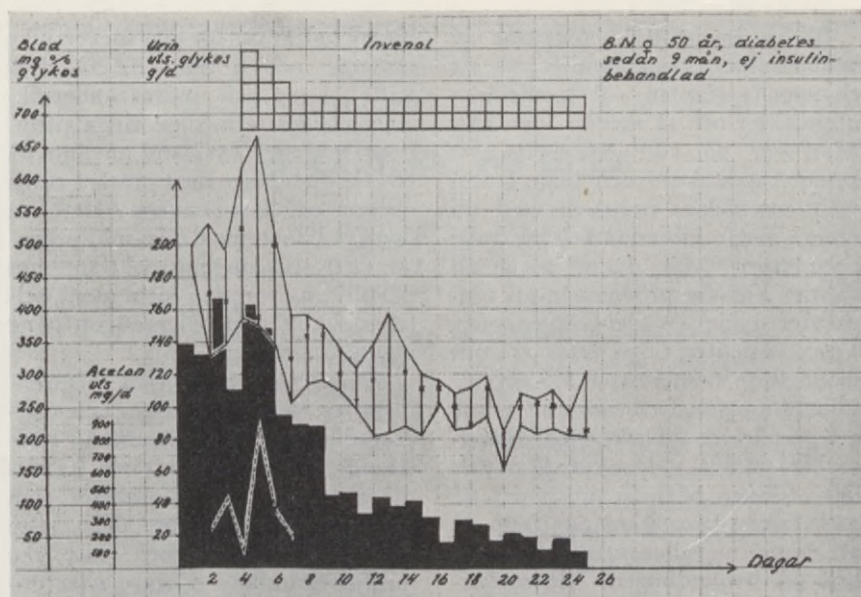
Insulinbehandling blir därför nödvändig vid nästan alla fall av sockersjuka hos barn och ungdom. Man måste utifrån tillföra vad kroppen icke själv kan bilda. Förhållandena ligga dock annorlunda till hos äldre människor. Här råder visserligen också brist på insulin men detta främst därför att den

ökade glukagonbildningen kräver ökad insulinbildning för att icke balansen skall rubbas.

Man har som sagt i allmänhet inget annat val än att tillföra insulin då det gäller barn och unga människor. Hos äldre kan man emellertid tänka sig en annan framkomlig väg. Kunde man tillföra ett ämne, som hämmade glukagonbildningen i alfacellerna så kanske det egna insulinet räckte till och symtomen på sockersjuka tvingades tillbaka. Den egna insulinproduktionen skulle, sedan glukagonverkan satts ur spel, vara tillräcklig för att uppfylla de begränsade krav på sockeromsättningen, som en kostreglerad diabetes ställer på organismen.

En reglering av kosten är emellertid ett fundament i all behandling av sockersjuka. Den breda vägen med s. k. fri kost kan till en början tyckas lockande för den sockersjuka att beträda men hämmar sig alltid i det långa loppet. Enbart nödvändigheten att undvika fetma vid sockersjuka gör allt tal om s. k. fri kost till nonsens. De bistra erfarenheterna från tvenne världskrig har visat vilken mäktig sockersjuksframkallande faktor som fetma och över huvud taget fettrik och kaloririk kost utgör. I de krigförande länderna minskade fallen av nyupptäckt sockersjuka med inemot 40 % för att efter krigsslutet i och med stigande matransoner ånyo snabbt öka i antal och svårighetsgrad. Vid stora sockersjukskliniker såg man under krigsåren mycket sällan fall av sockerkoma.

Insulinbehandlingen nödvändiggör reglerad kost. En frisk bukspottkörtel kan smidigt anpassa insulinbildningen efter de växlande krav

De svarta pelarna visar den dagliga sockerutsöndringen i urin på en patient före och under BZ-behandling. Den övre sammanhängande pelarkolonnen visar blodsockermönstret under samma tid. 3 blodsockervärden äro inprickade var dag. Högst uppe finns doseringen av BZ-medlet Invenol, varje ruta representerar en tablett. Inlagt i det svarta urinsockerblocket synes den streckade konturen av acetonkropparna i urin.

som den fria kosten skapar. Den sockersjuka saknar denna möjlighet och insulinsprutan är endast ett klumpigt försök att ersätta den kroppsegna insulinbildningen och förutsätter stor konstans i den dagliga tillförseln av fett, äggvita och naturligtvis framförallt kolhydrater, som ju insulinet främst skall taga hand om och bearbeta. Till fixa insulinmängder hör alltså oundgängligen fixa matmängder på regelbundna tider.

Jag har litet utförligare uppehållit mig vid dietfrågan därför att tablettbehandlingen ingalunda befriar oss från kravet på reglerad kost. Jag delar också helt flertalet sockersjuksspecialisters mening, att komplikationerna till sockersjuka

till en del kunna förhindras i antal eller lindras till sin svårighetsgrad, om man som ledstjärna för sin behandling uppställer kravet att så vitt möjligt återställa den rubbade sockeromsättningen till vad den var före sjukdomens debut.

Jag har nu sökt ge en skissartad bild av hur vi tänka oss uppkomsten av sockersjuka. Jag säger skissartad, ty förhållandena ligga naturligtvis i själva verket mycket mer komplicerat till. Vi behöver bara som exempel peka på ärftlighetens roll. Men man behöver alltid en arbetshypotes att följa i sitt praktiska handlande och rubbningen av balansen insulin-glukagon förklarar många dunkla punkter i sjukdomsförloppet.

BZ 55 är ett tyskt preparat av sulfonamidtyp. Det händer ofta att slumpen spelar in vid medicinska upptäckter och så skedde även här. Man var på jakt efter ett nytt kemoterapeutikum och hade framställt ett sådant preparat med till synes goda infektionsbekämpande egenskaper. Man fann emellertid vid den kliniska prövningen att preparatet hade en del olägenheter. Vissa patienter fingo efter en tids medikation symtom som liknade insulinkänningar. Det visade sig också att preparatet faktiskt sänkte blodsockret på friska. Det var då naturligt att man började pröva det på sockersjuka människor och fann då att en del av fallen svarade mycket bra på behandlingen. Blodsockernivån närmade sig i vissa fall det normala och stora mängder socker i urinen tvingades att försvinna. BZ-55, som hittills tillverkats i Tyskland under namnet Invenol eller Nadisan, har nu också börjat framställas av svenska läkemedelsfirmor. Det kommer väl inte att dröja länge till förrän det blir tillgängligt på apoteken mot recept. Det är fråga om tabletter om 1/2 gram och doseringen är i början 5—3 tabletter dagligen för att sedan ges i underhållsdos av 2 tabletter dagligen. Det har visat sig vid djurförsök ge förändringar i alfacellerna och vi misstänka därför att dess verkan just går över dessa celler och består i hämning av glukagonbildningen. Man har i vissa fall t. o. m. kunnat sluta med medicinen efter någon tids medikation och den goda effekten har kvarstått i månader. Regeln gäller dock för flertalet fall att tabletterna måste tillföras dagligen. Den friska människans socker-

bitar i kaffet får för den sockersjuka ersättas med 2 tabl. BZ-55 efter kaffet. Egna och andras undersökningar bekräfta medlets ringa giftighet. Det har i Tyskland använts på 60.000 diabetiker med mycket ringa obehag och biverkningar. Det kan dock, i likhet med alla sulfapreparat, ge överkänslighetsreaktioner hos därtill disponerade i form av nässel-feber, ledsymtom eller någon gång blodförändringar.

Våra hittills begränsade erfarenheter av medlet vid barn- och ungdomsdiabetes ha varit ganska nedslående. De bästa resultaten ha hittills noterats i fall av diabetes, som debuterat efter 45-årsåldern, som icke varat så länge och helst icke insulinbehandlats tidigare eller endast insulinbehandlats under kortare tid. Äldre patienter av satt kropps-konstitution (s. k. pykniker) med tendens till fetma och blodtrycksstegring äro särskilt tacksamma att behandla. Man kan emellertid icke med säkerhet säga i vilket fall medlet kommer att verka eller icke verka värför individuell prövning måste ske i vart fall.

Sammanfattningsvis kan alltså sägas, att BZ-55 är ett utomordentligt värdefullt tillskott till våra behandlingsmöjligheter av sockersjuka men att våra hittillsvarande erfarenheter talar för att dess verkan är begränsad huvudsakligen till vissa former av diabetes och att barn- och ungdomsdiabetes sannolikt icke lämpar sig för tablettbehandling, i varje fall icke för tablettbehandling enbart. "Ju äldre, ju tjockare patient" säger oss i ett nötskal vilken grupp av patienter som bäst lämpar sig för behandling med dessa tabletter.

SÖTA MED

SOCKATIN

- första tablett i Sverige med Cylan (calcium cyclohexylsulfamat dihydrat) från de världsberömda Du Pont-företagen
- och med ren sockersmak (en tablett motsvarar 2 teskedar socker)
- calium anses enligt vetenskapens senaste rön motverka tandröta (Caries dentium) ingår i Sockatin, som
- kan användas dagligen till all mat, till dryck, till bak, ingen bismak vid kokning
- absolut idealiskt om man vill gå in för den slanka linjen
- tillverkas i Sverige
- innehåller ej Natrium — kan användas av diabetiker även med sträng salt diet
- näringsvärde = 0, alltså inte fettbildande!
- Skall Sockatin användas i kalla drycker eller maträtter, löses tablett först i lite ljumt vatten (ca 25° C)

DEKLARATION

Calcium cyclohexylsulfamat dihydrat ..	0,110 g
Saccharin	0,004 g
Kal. bikarbonas	0,029 g
Acid. tartar	0,021 g

Sockatin
finns i: Plastask om 50 tabletter pris kr. 1:55
Glas om 500 » » » 11:50
Glas om 1000 » » » 20:50

TILLVERKARE: **FERTIN LTD. MALMÖ**

Yngve Stranke
sköter klubban

Riksstämman på Bommersvik

På pingstafton samlades delegaterna vid Norra Bantorget för att fara ut till Bommersvik i abonnerade bussar. Därute väntade middagen och omedelbart där-efter öppnades förhandlingarna. Senare på kvällen blev det samkväm, där man bekantade sig med varandra över en kopp kaffe. För nöjesdetaljen svarade Eskilstunaföreningens »revygång», vilka framförde ett livfullt underhållningsprogram med sång, spex och balett. Till slut vidtog allmän dans där flera glada åter-seenden gjordes från tidigare riksstäm-mor. De som inte dansade tog sig en promenad utmed sjön eller i skogen för att njuta av den vackra försommar-kvällen.

Det blev emellertid inte alltför sent, ty nästa dag fortsatte förhandlingarna. En av de viktigaste punkterna på dagord-ningen var att Riksförbundet för Socker-sjuka bytte namn och numera heter Svenska Diabetesförbundet. Styrelsen mo-

tiverade sitt förslag med att det öppnar möjligheter för en vidare krets av läkare, stödjande personer och företag att bli medlemmar. Hur denna anslutning skall ordnas, om den skall ske till lokalföre-ningarna eller till särskilda avdelningar inom SD (förkortning för Svenska Dia-betesförbundet) får närmare utredas i framtiden.

Ombudsman skall i fortsättningen inte utses av riksstämman utan det åligger helt styrelsen att sköta denna för för-bundet så viktiga angelägenhet.

Verksamhetsåret skall inte längre sluta den 31 mars utan kommer att samman-falla med kalenderåret. Övergångsåret 1956 kommer följaktligen att bara bli tre kvartal långt eftersom årets första kvar-tal ingått i det föregående verksamhets-året 1955/56. Lokalföreningarnas med-lemsavgifter skall hädanefter inbetalas under mars månad med 1:50 för varje årsavgift, som erhållits under närmast

föregående år, vilket inte står i stadgarna men som gäller enligt tidigare riksstämmobeslut.

Valen vid riksstämman medförde en del förändringar i styrelsens sammansättning. Den vakanta ordförandeposten tillsattes genom nyval av riksdagsledamoten fru Nancy Eriksson, som hälsas välkommen till arbetet i diabetesförbundet i särskild artikel i detta nummer av Diabetes. Ur styrelsen avgick från Stockholm tandläkare Sven Sahlberg och arbetsvårdsassistent Lars Arne Strandell, vilka avsågt sig återval och det är på sin plats att framföra ett tack till dem för deras stora arbetsinsats och för all den tid och möda de ägnat åt att föra förbundet framåt. Herr Strandell åtog sig att kvarstå såsom särskilt ombud för diabetesförbundet i arbetsvårdsfrågor, vilket tacksamt bekräftades av riksstämman.

Omvalda från Stockholm blevo förre ordföranden Curt Arnewi, Gunnel Rath-

man och Alexis Åsbrink samt nyvald verkställare Albin Larsson. Senare har Curt Arnewi avsågt sig uppdraget och ersatts i styrelsen av den nyvalde suppleanten ing. Stig Taube. Såsom andre suppleant från Stockholm utsågs advokat Lars Östberg.

Till övriga styrelseledamöter utsågs: Eric Carlsson, Halmstad, Sören Grawelli, Eskilstuna, Harry Boström, Göteborg, Gunnar Engleson, Lund, Bertil Nycander, Örnsköldsvik, Yngve Stranke, Karlskrona, och Nils Strid, Norrköping. Till suppleanter utsågs Lars Kärne och Martin Lindström.

Vid konstituerande styrelsesammanträde på onsdag pingst nyvaldes verkställare Albin Larsson, Stockholm, till förste vice ordförande och omvaldes kontorschef Eric Carlsson, Halmstad, till andre vice ordförande. Till sekreterare nyvaldes ingenjör Stig Taube, Stockholm, och till vice sekreterare omvaldes herr Sören Grawelli, Eskilstuna. Till kas-

Från den trevliga förhandlingslokalen.

*Sven Lindkvist berättar i »fitterbugg-
visan» hur det var när »nämndemans
Ida och fjärdingsmans Knut for in till
stan för att lysning ta ut».*

(Bägge bilderna på detta uppslag är från
Eskilstunaföreningens revy)

saförvaltare omvaldes revisor A. Åsbrink,
Stockholm.

På pingstdagens kväll samlades man i
förhandlingslokalen för att sjunga och
berätta historier på bygdemål. Senare
ordnade man även lekar och skämttäv-
lingar, men inte heller denna kväll blev
det så sent, ty tidigt på annandagen fort-
satte förhandlingarna då man speciellt
uppehöll sig vid en diskussion om för-
bundets verksamhet bl. a. propaganda-
och reklamfrågor samt ett försök att
även i Sverige i likhet med Danmark
ordna en de sockersjukas dag. Allt detta
hoppas vi att den nye ombudsmannen
skall ordna.

Från Göteborgs- och Kristinehamnssför-
eningarna gemensamt hade inkommit
motion om att ett meddelande skulle ut-
givas till skolorna med uppmaning att
bättre ta hand om de sockersjuka bar-
nen. Efter en diskussion av spörsmål i
samband med motionärernas syften be-
slöts att remittera motionen till läkar-
rådet. Läkarrådet skulle formulera ett
förslag till cirkulär som genom styrelsens
försorg skulle tillställas vederbörande
myndigheter för åtgärd. Av diskussionen
framgick att svårigheterna framförallt
vore att få lärarna att iakttaga nödig
omsorg beträffande t. ex. möjligheterna
av insulincoma utan att därför skräm-
ma upp dem så att barnen i onödan kom att
betraktas som avvikande från andra
barn.

Styrelsens förslag att tidningen DIA-
BETES från och med år 1957 skulle er-
hållas av samtliga föreningsmedlemmar
mot att årsavgiften för medlemmarna
fastställdes till ett enhetligt belopp över
hela landet på tio till tolv kronor ansågs
inte tillräckligt utrett utan återvisades
till styrelsen för vidare bearbetning till
nästa riksstämma. Förslaget hade ju
också framlagts så sent på vårkanten,
att de flesta föreningarna avhållit sina
årsmöten och styrelserna därför inte
hunnit föredra det inför föreningsmed-
lemmarna. Det är därför inte att undra
på att en majoritet önskade stöd av för-
eningsmötesbeslut för att ta definitivt

ställning till ett så pass genomgripande förslag. Eftersom årsavgiften i vissa lokalföreningar måste höjas, torde man få räkna med viss nedgång i medlemsantal medan ökningen på grund av nya prenumeranter vore svår att bedöma i förväg. Förslaget sammanfattas i särskild artikel i detta nummer. En synpunkt som framfördes i detta sammanhang var, att det inte vore lämpligt med enhetlig årsavgift över hela landet utan att varje lokalförening borde få fastställa det belopp, som passade efter de speciella omständigheterna för densamma.

Till ombud vid Nordiska Diabetikers samarbetskommittés sammanträde i Oslo i september i år utsågs ordf. Nancy Eriksson, docent Gunnar Engleson, Malmö, och herr Yngve Stranke, Karlskrona, med revisor A. Åsbrink som suppleant. Eftersom International Diabetes Federations kongress skulle hållas år 1958 i Rom fick styrelsen fullmakt att utse ett medicinskt och två lekmanuambud. Ombuden skulle nämligen inte hinna förbereda sig för resan om de utsågs först vid riksstämman 1958. Sedermera har underrättelse ingått från I. D. F. att kongressen 1958 inte kommer att hållas i Rom på grund av att Italien avstått från att organisera kongressen. Var den kommer att hållas är ännu inte bestämt.

Däremot blev det klart bestämt var nästa riksstämma skall hållas. Det blir i *Malmö*, vars ombud framförde Malmöföreningens inbjudan till riksstämma 1958, vilken enhälligt och med glädje antogs av den församlade riksstämman.

Arbetsutskottet fick i uppdrag att snart sätta igång och anställa ombudsman och skaffa kansliort. Så snart man fick tag i lämpliga förslag skulle de underställas styrelsen för definitiva beslut. Till de uppgifter som ombudsmannen skulle få ta itu med lade riksstämman en hel del — ofta mycket underfundiga — förslag att få in pengar till vetenskaplig forskning m. m. Av forskningsfonden fick styrelsen fullmakt att intill nästa riksstämma utbetala 8.000 kronor i anslag

under förutsättning av läkarrådets tillstyrkande. På så sätt skulle särskilt yngre forskare kunna få en hjälp, som kanske vore omöjlig från de större statliga eller privata institutionerna på grund av för höga fordringar på meriter och formell kompetens. Av detta belopp skulle också kunna utdelas resestipendier för yngre läkare till I. D. F:s kongress år 1958.

Svenska Diabetesförbundet fortsätter alltså den av Riksförbundet för Sockersjuka påbörjade verksamheten och det finns all anledning att hoppas att de vid riksstämman fattade besluten skall leda till en för de sockersjuka gagnarlig utveckling.

Inga Grawelli sjunger om hur det är att vara på REALISATION.

FÖRENINGSS- NYTT

JÖNKÖPING

Styrelsen för Sockersjukas Förening i Jönköping m. o. får härmed avgiva följande berättelse för verksamhetsåret 1 januari—31 december 1955.

Styrelsen.

Föreningens styrelse har under verksamhetsåret haft följande sammansättning: Fredrik Berg ordf., Maja-Stina Odhström, kassör, Herman Rubinstein sekr., Märta Berg v. ordf., Gunborg Rubinstein (Björklund) v. sekr., Karl Larsson och Ivan Wikström. Suppleanter: Karin Hellstedt, Karin Nilsson, Erik Engdahl. Revisorer: Allan Hellstedt, Folke Hellstrand.

Möten.

Styrelsen har under året haft 4 protokollförda sammanträden, 2 sammanträden med medlemmarna samt ett Lucia-samkväm.

Pappersinsamling.

Under arbetsåret har föreningen satt igång med en pappersinsamling i Jönköping m. o. till fördel för forskningsfonden. Insamlingen gav till resultat att 97.270 kg insamlades med en inkomst för Riksförbundet av kr. 1.215: 87.

Diabetikerpass.

De av Riksförbundet godkända diabetikerpassen har inköpts av föreningen och utlämnas till medlemmarna från och med 1956 års kontingentinbetalning.

Mötesprogram.

Då det under det gångna arbetsåret har visat sig omöjligt att till en rimlig kostnad får kvalificerade krafter till att tala över sådana ämnen som kunde vara av intresse för medlemmarna, har programmen för mötena blivit av mer underhållande art såsom kåseri, uppträdanden av Unga Örnar, musik m. m.

Medlemsstatistik.

Medlemstalet var vid årets början 51 och vid årets slut 59 betalande medlemmar. 2 medlemmar har under året avlidit.

Slutord.

Styrelsen tackar till slut medlemmarna för visat intresse under det gångna året, och hoppas att vi med förenade krafter också i fortsättningen skall kunna vara med och göra livet lite lättare för de sockersjuka samt kunna ge vårt lilla bidrag till kampen mot denna för människan och samhället så besvärliga sjukdom.

Jönköping i mars 1956.

Fredrik Berg   Herman Rubinstein
Ordf.   Sekr.

ESKILSTUNA

Årsberättelse för femte verksamhetsåret 1/1—31/12 1955.

Styrelsen har under året bestått av följande ordinarie ledamöter: Sören Graveli (ordf.), Martin Johansson (v. ordf.), Sven Lindkvist (sekr.), Elvy Borgh (kassör), Karl Månsson (v. sekr.), Birger

Jansson och Holger Huselius. Suppleanter ha varit Sigrid Mårtensson, Ingrid Lorentzon och Solveig Johansson.

Styrelsen har under året haft 3 st. protokollförda sammanträden. Ordf. Sören Grawelli har såsom förbundsstyrelseledamot närvarit vid RfS styrelsesammanträden.

RfS pappersinsamling har under året icke besökt Eskilstuna.

Förutom årsmöte i NTO-lokalen den 4/3 har höstmöte hållits i samma lokal den 18/11. Rapporter ha då lämnats bl. a. från RfS' och den egna styrelsens arbete. På årsmötet svarade nöjeskommittén för en mycket trevlig underhållning och på höstmötet höll sekreteraren i RfS läkarråd, docent Gunnar Engleson, föredrag om »Praktiska råd för sockersjuka» och »Nya rön i diabetesforskningen».

Söndagen den 5/6 anordnades traditionsenligt en bussresa, denna gång tillsammans med Föreningen för Sockersjuka i Södertälje, och målet var Skokloster och Uppsala.

Våra damer i arbetscirkeln har under året sammanträffat 10 gånger, vilket motsvarar cirka 180 arbetstimmar.

Medlemsantalet var den 1/1 65 st. 12 st. nya medlemmar har tillförts föreningen, 1 st. har avflyttat från orten, 2 st. ha avlidit och 1 st. har begärt utträde ur föreningen, varför medlemsantalet den 31/12 är 73 st. 51 st. medlemmar (70 %) ha under året betalat årsavgift, och för dessa har föreningen att erlägga avgift till RfS med kr. 1:50 per medlem eller totalt kr. 76:50. Årsavgiften har varit oförändrad kr. 7:—. 23 st. avgifter à kr. 2:— för stödjande medlemskap ha inbetalats under året. Som gåvor i form av överbetalning på årsavgiften har mottagits kr. 46:—. Styrelsen uttalar ett hjärtligt tack till alla givare.

Förtjänsten på försäljningen av injektionstillbehör har under året varit cirka 130 kronor.

Styrelsens mål har under året först och främst varit att intensifiera medlems-

värvningen. Sålunda har beslutats, att 2 ex. av tidskriften DIABETES skall utläggas på Centrallasarettets medicinska mottagning, och vidare har cirka 100 kr. anslagits för annonser i Eskilstuna-Kuriren och Tidningen Folket med uppmaning att stödja verksamheten och diabetesforskningen genom medlemskap. På 4 annonser har erhållits 25 % rabatt, och 2 annonser skola införas kostnadsfritt.

Styrelsen vill till sist rikta ett tack till alla för det gångna året och hoppas, att det goda kamratskapet skall bestå under kommande år.

Eskilstuna den 23 mars 1956.

Sören Grawelli

O. M. Johansson   Elvy Borgh
Sven Lindkvist   Karl Månsson
Birger Jansson   Holger Huselius

KARLSKRONA

Söndagen den 3 juni hade vi förlagt vårt möte till Fritidsgården i Kallinge. Karlskronaborna företog resan i buss. Mötet inleddes med musik på dragspel, fiol och banjo av G. Nyberg, E. Jönsson och J. Johnsson, varefter Y. Stranke hälsade välkommen.

Vid de därpå följande förhandlingarna rapporterade E. Olausson om vad som förekommit vid riksstämman i Bommersvik och Th. Nilsson om erfarenheterna och utbildningsresultaten vid föreningens blindskriftskurs. H. Jönsson anmälde att tablett BZ 55 hade använts vid båda medicinska avdelningarna på lasarettet ända sedan i mars månad.

Bland besluten förekom bl. a. att föreningens namn ändrades till Blekinge läns Sockersjuförening», att föreningen skulle bekosta sommarkolonivistelse för en flicka, att 500 kronor skulle anslås till forskningen och att 500 kronor skulle avsättas till semesterhemsfonden.

Efter förhandlingarna blev det kaffe med småprat och försäljning av ett bok-

lotteri, till vilket Erik Jönsson skänkt samtliga vinster. Det blev nästan en femtilapp mindre i utgifter och vi bugar oss och tackar broder Erik. Så kom dagens överraskning i form av flymentorparen »Petter», alias Gunnel Jönsson, som med sina historier och roliga visor drog kraftiga skrattsalvor och applåder. Som avslutning hade vi en timmas svängom till tonerna från det klämiga musikkapellet.

ÖRNSKÖLD SVIK

Vår förening hade sitt vårmöte den 17 maj. Trots det vackra vårvädret hade ca 30 personer infunnit sig för att lyssna till lasarettsläkare B. H. Hesselman. Denne talade nämligen på ett mycket intressant och medryckande sätt om »Barn med diabetes». Doktor Hesselman omtalade att sockersjukan i de flesta fall drabbar personer över 40 år men att även barn kan få sjukdomen. Inom vårt lasarets upptagningsområde uppträder diabetes hos barn i ca ett fall på 3.000 medan totala antalet sockersjuka i landet torde röra sig om 10—12 per 1.000 invånare. Vidare omnämndes att sjukdomen ofta uppträder mycket snabbt hos barn i motsats till hos äldre personer. Detta gör att det är viktigt att barnet skyndsamt kommer under läkarvård. Det är också betydelsefullt om barnet och föräldrarna snabbt accepterar sjukdomen och icke går och hoppas att den skall försvinna eftersom detta så gott som aldrig inträffar. Tack vare insulinbehandlingen kan man sedan 1930-talet låta barnen ha en någorlunda fri kost, vilket är mycket betydelsefullt icke minst ur psykologisk synpunkt. Doktor Hesselman berörde också de nya tablettorna BZ 55 och omtalade att de hittills tyvärr ej visat sig ha någon vidare effekt på sockersjuka barn.

Efter kaffe med dopp berättade bygdefilosofen Erik Sjöblom om nykterhetsarbetet i våra bygder i forna tider och jämförde detta med det arbete som numera bedrivs för denna sak.

Yngve Larsson medicine doktor

Ett stoppat gallflöde har betydelse för sockersjuka och kan vara botande för patienten, framgår av med. lic. Yngve Larssons doktorsavhandling, som försvarades härom dagen i Stockholm.

Kroppens sockeromsättning regleras av hormonet insulin. Det produceras i de s. k. Langerhanska öarna inom bukspottkörteln. Djurexperiment har visat att om man avleder gallflödet så att det inte når tarmen så tillväxer de Langerhanska öarna i antal och storlek.

På samma sätt har man hos en sockersjuk kvinna — där man vid en galloperation måst lägga en fistel till huden och låtit all galla avrinna genom den — funnit att hennes sockersjuka förbättrades avsevärt, medan gallan rann bort genom fisteln. Liknande fynd har man också gjort på andra patienter.

Dr Larsson har gjort systematiska försök på kaniner, där han först framkallat sockersjuka genom att tillföra alloxan och sedan av snörtgallgången. När gallan hindrades att nå tarmen ökade både volymen total bukspottkörtelväxnad och volymen vävnad i »öarna». Sockersjukan förbättrades. De insulinproducerande cellerna, som under sjukdomen är minskade i antal, återbildades.

Avhandlingen drar inga praktiska konsekvenser av den nu säkerställda upptäckten annat än att gallflödet har stor betydelse för sockersjukan.

(Stockholmstidningen)

MALMÖ

Sommarkoloni för sockersjuka.

Länsstyrelsen har intet att erinra mot att kmt bifaller framställningen från Föreningen för sockersjuka barn i Malmö om bidrag ur allmänna arvsfonden för att förvärva ett område på 9.500 kvm av fastigheten Stora Hammar 55:1 i Stora Hammars kommun för att där bedriva sommarkoloni för ett 20-tal sockersjuka barn. Även förste provinsialläkaren förordar framställningen. Köpeskillingen är 70.000 kr. För inköp av inventarier till anläggningen söker föreningen ett särskilt bidrag på 10.000 kr.

(Arbetet)

BORLÄNGE

Vid årsmöte med Borlänge Sockersjukeförening den 14 april 1956 omvaldes samtliga styrelseledamöter:

Ordf. Harry Tjernberg, sekr. Annalisa Eriksson, kassör Axel Gustavsson. Övriga: Rune Johansson, Karl Andersson, Bror Enbäck, Fritz Friman.

GENTLEMANNEN

En gentleman han är
av "Hamiltonska ätten",
fast han kallas blott
"Harjäger-Kling"
då han vardagskläder bär.

Vidar Ingelsson

GLASÖGON

Kjellbergs Optik

Ronnebygatan 52 - Telefon 6185

KARLSKRONA

Herrar i alla åldrar...

Ekiperingen finner Ni bäst och
billigast hos

HERREKIPERING

STAR

Karlskrona - Tel. 758

HEDBERGS

är den bästa inköpskällan

*Herr-, dam-, barn- och backfisch-
kläder av bästa konfektion
garanteras alltid hos HEDBERGS,*

Karlskrona. ● Tel. 1825 - 1835.

DIABETIKER

Osockrade specialvaror — ja allt »som
finns att få» för Eder dietkost
det finns att få hos

NILS BERTHOLD
Tel. 292 Tel. 898
SPECCERIER HÄLSOKOST

FISKTORGET

KARLSKRONA

Klara fakta om

SUCARYL

Det nya VÄRMEBESTÄNDIGA sötningsmedlet
UTAN NÄRINGSVÄRDE

(Cyclamatnatrium, Abbott)

● *Vad det är:* SUCARYL är ett nytt sötningsmedel utan näring, användbart vid tillagning av sockerförbjuden dietmat för diabetes- och fettsorpatienter. Dess funktion är att åstadkomma önskad sötma utan tillskott av kolhydrater och därmed underlätta för patienterna att hålla stränga dietföreskrifter. SUCARYL är värmebeständigt, vilket gör det användbart vid kokning, bakning, konservering och djupfrysning utan att det därmed förlorar sin sötma. Följden härav är att SUCARYL har vidsträckt användbarhet vid matlagning. SUCARYL har sockerliknande sötma och efterlämnar vid ordinärt bruk ingen bitter eller metallisk eftersmak.

● *I två former:* SUCARYL finns numera i både natrium- och calciumform. De praktiska, skummande och skårade SUCARYL natriumtablettorna på ett åttondels gram finns i glas om 100 och 1.000 stycken. SUCARYL calcium sötningslösning, en nyuppfunnen natriumfri form för strikt salt diet, finns i för hushållsbruk praktiska flaskor om 120 ml.

● *Rekommenderat bruk:* När SUCARYL intages i normala mängder förekommer ingen upplagring av det i kroppen eller några toxiska verkningar.

Patienter på strängt saltfattig diet böra emellertid använda calciumlösningen. Calciumformen av SUCARYL har lägre tröskel för bitter smak, förnimbar i vissa födoämnen när proportionen uppgår till 0,5 procent, jämfört med omkring 0,8 procent för natriumformen. Båda formerna äro lika bra vid ordinärt bruk.

ABBOTT LABORATORIES SKANDINAVISKA AB

Lindhagensgatan 132 — STOCKHOLM — Telefon 52 02 55

FINNES ATT KÖPA PÅ ALLA APOTEK

Styrelsens förvaltningsberättelse

för verksamhetsåret 1 april 1955—31 mars 1956

Förbundsstyrelsens säte har under verksamhetsåret enligt beslut vid riksstämman i Norrköping 1954 varit förlagt till Stockholm.

Verksamhetsåret är det andra av de två verksamhetsår, som omfattas av perioden mellan riksstämmorna år 1954 och år 1956. För det föregående av dessa verksamhetsår, omfattande tiden 1 april 1954—31 mars 1955, har särskild förvaltningsberättelse avlämnats, vilken delgivits genom publicering i tidningen DIABETES nr 3 för juni 1955.

Styrelse

Vid verksamhetsårets ingång hade styrelsen följande sammanfattning:

Från lokalföreningen i Stockholm

Herrar Curt Arnewi (ordf.), Sven Sahlberg (1:e v. ordf.), Alexis Åsbrink (sekr. och kassaförvaltare), fröken Gunnel Rathsman och herr Lars-Arne Strandell.

Från övriga lokalföreningar

Herrar Eric Carlsson, Halmstad (2:e v. ordf.), Sören Grawelli, Eskilstuna (v. sekr.), Rune Johansson, Göteborg, Yngve Stranke, Karlskrona, Gunnar Engleson, Malmö, Nils Strid, Norrköping, och Lars Kärne, Uppsala, med herrar Olof Forsberg, Göteborg, och Bertil Nylander, Örnsköldsvik, som suppleanter.

Styrelsen har att beklaga, att RfS ordf. Curt Arnewi av hälsoskäl den

16 november 1955 av sagt sig samtliga uppdrag inom RfS.

Sammanträden

Förbundsstyrelsen har sammanträtt i Stockholm den 9 oktober 1955 samt den 19 februari och den 25 mars 1956. Arbetsutskottet, bestående av styrelseledamöterna från lokalföreningen i Stockholm, har under verksamhetsåret haft fjorton protokollförda sammanträden.

Lokalföreningar

En ny förening har bildats i Uddevalla medan föreningen i Karlskrona upplösts, varvid medlemmarna övergått till föreningen i Karlskrona med kontaktmän i Karlskrona. Antalet föreningar är därför vid verksamhetsårets utgång det samma som vid slutet av föregående verksamhetsår eller 53 stycken. Antalet medlemmar i samtliga föreningar, för vilka under verksamhetsåret avgifter slutligt erlagts för 1954/55 utgjorde 3.144 stycken. Protokollen från styrelsens och arbetsutskottets sammanträden har utsänts till lokalföreningarnas ordf, sekr. och kassaförvaltare.

Läkarrådet

Medlemmar i läkarrådet har varit överläkaren docent Johan Rudebeck, Örnsköldsvik (ordf.), docenterna Gunnar Engleson, Lund (sekr.), och Bertil Scherstén, Karlskrona, dr Sven-Erik Fagerberg, Gö-

teborg, docenterna Tore Kornerup, Rolf Luft och Jakob Möllerström, Stockholm samt dr Yngve Larsson, Stockholm. Läkarrådet har haft årsmöte i Stockholm, varvid ett flertal för de sockersjuka viktiga frågor behandlades. Bl. a. beslöts att medverka vid ett ev. blivande samarbete mellan RfS och Radiotjänst beträffande radiohjälp.

Tidningen DIABETES

Redigeringen av RfS tidning DIABETES har beträffande nr 1—5 år 1955 ombesörjts av RfS dåvarande ordförande Arnewi. Därefter har utgivandet av tidningen överflyttats till RfS kansli och skötts av ombudsmannen.

Styrelsen har på alla sätt sökt medverka till att genom tidningen DIABETES få ett språkrör för de sockersjukas berättigade intressen och en föreningslänk mellan riksförbundet, lokalföreningarna och de enskilda medlemmarna.

Kansli och ombudsman.

RfS har sedan hösten 1955 haft en fast anställd ombudsman och samtidigt eget kansli. De arbetsuppgifter, som under denna tid visat sig föreligga, har ådagalagt, att det är ett väsentligt behov för RfS att ha en heltidsanställd ombudsman och ett eget kansli. Då ombudsmannen vid slutet av verksamhetsåret sagt upp sin anställning är RfS vid hans avgång den 31 maj 1956 t. v. utan ombudsman och kansli.

I motion till 1956 års riksdag (Andra Kammaren nr 559) av Einar Rimmerfors, Ivar Johansson, Ernst V Staxäng och Nancy Eriksson föreslås, att riksdagen må som

bidrag till RfS' rådgivningsverksamhet lämna ett anslag för verksamhetsåret 1956/57 på 20.000 kr. Anslaget är avsett att möjliggöra för RfS att upprätthålla ett kansli, så att RfS inkomster i övrigt så ograverade som möjligt kan användas till vetenskaplig forskning och direkt medicinsk hjälp. Motionen har tillkommit i samarbete med RfS styrelse.

Radiohjälp

Efter förhandlingar med representanter för Radiotjänst har RfS i skrivelse ansökt om bidrag från radiohjälp för den vetenskapliga forskningen rörande sockersjukan.

Insamlingar

Medel för bedrivande av sin verksamhet och för insamling av pengar till vetenskaplig forskning, vilket är en av riksförbundets huvuduppgifter, har erhållits främst genom pappersinsamlingen och jultian.

Pappersinsamlingen har fortlöpande bedrivits i Stockholm jämte i viss utsträckning omkringliggande städer och i Göteborg samt under de senaste månaderna av verksamhetsåret i Malmö. Därjämte har RfS fått del av inkomsterna av tillfälliga insamlingar anordnade av lokalföreningarna i Jönköping, Linköping och Karlskrona. Såsom framgår av vinst- och förlusträkningen har under verksamhetsåret erhållits 31.188:70 kronor varjämte 10 % av inkomsten, 3.148:23 kronor utdelats till de lokalföreningar inom vars områden papper insamlats.

Genom jultian har under verksamhetsåret erhållits 8.620 kronor,

vilket innebär en mindre ökning i jämförelse med föregående år.

Forskningsfonden

Forskningsfonden har under verksamhetsåret tillförts betydande bidrag genom anslag från lokalföreningarna, genom gåvor till hedrande av bortgångnas minne i stället för blommor vid båren samt från enskilda personer och sammanslutningar. Summan av de under året erhållna inkomsterna utgör kronor 11.981:71. Från fonden har utdelats fyra forskningsanslag i oktober 1955 på sammanlagt 10.000 kr. i enlighet med 1954 års riksstämmas beslut på förslag av läkarrådet. Vidare har till docent Rolf Luft beviljats 600 kronor för bidrag till vissa kostnader samt 500 kronor till International Diabetes Federation som bidrag till anordnande av den medicinska kongressen i Cambridge år 1955. Fondens behållning har sålunda under verksamhetsåret ökat med 881:71 kronor och utgör den 31/3 1956 kronor 14.865:78. Sammanställning av inkomster och utgifter från fondens instiftande år 1953 till den 31/3 1956 bifogas (bil. 1.)

Kontrollgirokonto nr 90 09 01

Näringslivets Granskningsnämnd har ställt kontrollgirokonto till förfogande för Riksförbundet för Sockersjuka för dess insamlingsverksamhet för vetenskaplig forskning och information. Kontrollgirokontot

som fått nummer 90 09 01, ersätter helt det förutvarande postgirokontot, vilket upphört. Eventuella insättningar på det förutvarande postgirokontot överföres genom postverkets försorg till kontrollgirokontot.

International Diabetes Federations kongress i Cambridge 1955

Den internationella organisationen, International Diabetes Federation, till vilken Sveriges jämte tjugo andra länders riksförbund är anslutna, hade sin andra, vart tredje år infallande, stadgeenliga kongress i Cambridge sommaren 1955. Till kongressen hade RFS på uppdrag av riksstämman 1954 sändt docent Gunnar Engleson såsom medicinsk representant och herrar Curt Arnewi och Alexis Åsbrink såsom lekmanrepresentanter. Kongressen hade samlat 400 deltagare, huvudsakligen läkare och forskare, varibland märktes de främsta diabetesspecialisterna från hela världen. Förutom överläggningar i frågor av betydelse för de deltagande ländernas riksförbund var kongressens huvudsyfte att genom den medicinska kongressen främja den vetenskapliga forskningen rörande sockersjukan.

Ekonomi

Beträffande ekonomin hänvisas till bifogade bokslut (bil. 2). Specifikation av omkostnaderna jämförd med de två närmast föregående verksamhetsåren bifogas (bil. 3).

Stockholm den 31 mars 1956

Sven G. Sahlberg
G. Rathsman
A. Åsbrink
Lars-Arne Strandell.

Eric Carlsson
G. Engleson
Olov Forsberg
Sören Grawelli

Rune Johansson
Lars Kärne
Yngve Stranke
Nils Strid

BOKSLUT FÖR TIDEN 1/4 1955—31/3 1956

Ingående balansräkning den 1/4 1955

Tillgångar		Skulder	
Kassa	15: 44	Svenska Diabetesstiftelsen ..	5.000: —
Postgiro	554: 91	Div. skulder	1.780: 80
Banker	57.678: 94	Forskningsfond	13.984: 07
Div. fordringar	2.808: 38	Konvalescenthemsfond	7.000: —
Obligationer	1.000: —	Kapital Konto	34.292: 80
	Kronor 62.057: 67		Kronor 62.057: 67

Vinst- och förlusträkning 1/4 1955—31/3 1956

Utgifter		Inkomster	
Omkostnader	43.500: 56	Pappersinsamlingen	34.337: 02
Årets överskott	4.877: 35	Avgår 10 % till lokalfören. ..	3.148: 23
	Kronor 48.377: 91		31.188: 79
		Jultian	8.620: —
		Medlemsavgifter	6.008: 75
		Gåvor	500: —
		Räntor	1.889: 81
		Provisioner och rabatter ...	170: 56
			Kronor 48.377: 91

Utgående balansräkning den 31/3 1956

Tillgångar		Skulder	
Kassa	22: 81	Obet. forskningsanslag	
Postgiro	197: 25	Sv. Diab.-stift. 5.000: —	
Sparkasseräkn.		Forskn.anst. 1955 4.750: —	9.750: —
Postsp.-b. ...	2.267: 52	Diverse personer	3.985: 93
SHB	795: 75	Konvalescenthemsfond	7.000: —
	3.063: 27	Forskningsfond	
Kap.-saml.-räkn.		1/1 1955	13.984: 07
SKAB	39.469: 21	Årets bidrag .	11.981: 71
SHB	25.164: 25		25.965: 78
	64.633: 46	Årets anslag .	11.100: —
Diverse personer	5.855: 07		14.865: 78
Obligationer	1.000: —	Kapital Konto	
	Kronor 74.771: 86	Ing. balans ..	34.292: 80
		Årets överskott 4.877: 35	39.170: 15
			Kronor 74.771: 86

SPECIFIKATION AV OMKOSTNADER

Resor och tillhörande kostnader för följande för följande ändamål:	1953/54	1954/55	1955/56
Riksstämman		2.798: 45	
Styrelsesammanträden, 1 st.	1.127: 70		
Styrelsesammanträden, 2 st.		2.147: 46	
Styrelsesammanträden, 3 st.			3.385: 55
Arbetsutskottets sammanträden	213: 60	284: 10	292: 45
Läkarrådet		511: 35	289: —
Ombudsman			643: 95
Styr.-led. m. fl. till lokalföreningssammantr. ..	286: 75	353: —	524: 40
International Diabetes Federations kongress ..			4.396: 81
Internordiska sammankomster		655: 40	
Diverse	111: 20		73: —
	1.739: 25	6.749: 76	9.605: 16
Kansli och ombudsman			24.264: 16
Bildande av lokalföreningar	567: 39	80: —	91: —
Arvoden	1.500: —	2.600: —	2.520: —
Revision och siffergranskning	70: —	75: —	75: —
Garantiförsäkring av kassaförvaltaren	107: —	107: —	107: —
Duplicering, skrivarbete, kontorsmateriel	332: 89	1.268: 96	643: 65
Porto	401: 65	474: 95	319: 78
Telefonsamtal	316: 50	296: 65	348: 74
Hyllningar, blommor, kransar, telegram	150: 15	46: 75	136: 75
Kostnader vid uppvaktn. hos myndigheter o. d. sammanträden	126: 05	178: 30	165: 10
Annonser och propaganda	85: 65	94: —	125: 75
Annonser ang. ombudsman			315: —
Årsavgift till International Diabetes Federation ..	234: 56	502: 21	427: 11
Kostnader för utställn. »Medicin o. teknik»		430: 25	418: —
Trycksaker, tryck, böcker, tidn., fotos	121: 50	337: 75	64: 25
Tryckn. av medl.-kort (diabetikerpass) i 10.000 ex	335: —		
Folder »Hjälp oss att lösa gåtan» i 250.000 ex ..		2.100: —	1.050: 50
Kostnader för jultian		694: 80	2.156: 36
Pressurklipp	123: 20	127: 85	185: 75
Barnkolonifilm			400: —
Diverse	80: —		155: 50
		16.164: 23	43.574: 56
Avgår inbetalningar för diabetikerpass		104: —	74: —
Summa omkostnader Kronor	6.290: 79	16.060: 23	43.500: 56

FONDEN FÖR VETENSKAPLIG FORSKNING

*Sammanställning av inkomster och utgifter från fondens instiftande år 1953
till den 31/3 1956*

I n k o m s t e r

Bidrag från lokalföreningar:

Alingsås	253: 28	
Borås	100: —	
Eskilstuna	2.500: —	
Gävle	1.005: 11	
Göteborg	500: —	
Halmstad	1.750: —	
Hedemora	700: —	
Hälsingborg	700: —	
Hässleholm	100: —	
Jönköping	300: —	
Karlskoga	350: —	
Karlskrona	700: —	
Katrineholm	550: —	
Kristinehamn	575: —	
Linköping	300: —	
Skellefteå	1.397: —	
Stockholm	2.122: 09	
Södertälje	50: —	
Trelleborg	155: —	
Trollhättan	600: —	
Uppsala	2.000: —	
Värnamo	524: —	
Västervik	220: —	
Åmål	300: —	
Örebro	600: —	
Örnsköldsvik	75: —	18.426: 48
Enskilda personer		2.504: 60
Pensionerade Statstjänstemäns Riksförbund		300: —
I stället för blommor vid avlidnas bårar: Anne-Marie Holm, Erland Johansson, Alma Maria Israelsson, Stockholm; Greta Olsson, Mimmi Hedström, Eskilstuna; Barn i Bodafors; Fritz Högberg, Umeå		2.646: —
Diverse		288: 70
Överfört från RfS tillgångar:		
År 1952/53	15.000: —	
År 1954/55	20.000: —	35.000: —
	Summa inkomster	59.165: 78

U t g i f t e r

Anslag till:

Svenska Diabetesstiftelsen	15.000: —	
Docent Rolf Luft	17.800: —	
Dr Möllerströms 60-årsfond	1.000: —	
I. D. F vid anordnande av medicinsk kongress	500: —	
4 st. forskare okt. 1955	10.000: —	44.300: —

Behållning den 31/3 1956 Kronor 14.865: 78

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknad, som utsetts att granska RIKSFÖRBUNDETS FÖR SOCKERSJUKA räkenskaper och förvaltning för tiden 1/4 1955—31/3 1956, får efter avslutad revision avgiva följande berättelse.

För fullgörande av mitt uppdrag har jag tagit del av protokoll, räkenskaper, styrelsens förvaltningsberättelse, balans- samt vinst- och förlusträkningarna slutande på respektive kronor 74.771: 86 och kronor 48.377 91, liksom försäkringar och andra handlingar, vilka lämna upplysning om förbundets ekonomi och förvaltning.

Förbundets räkenskaper hava siffergranskats genom min försorg och kassa, bank- och postgirobehållningarna hava avstämts.

Den av mig företagna revisionen har icke givit anledning till anmärkning med avseende på de till mig överlämnade redovisningshandlingarna eller inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen av förbundets angelägenheter.

Jag tillstyrker, att riksstämman beviljar styrelseledamöterna ansvarsfrihet för det år redovisningen omfattar.

Stockholm den 28 april 1956

B. Lindeberg

auktoriserad revisor

DELTAGARE I RIKSSTÄMMAN PÅ BOMMERSVIK

DEN 19—21 MAJ 1956

A. Ombud från lokalföreningar.

Alingsås: Bernhard, Wilhelm
 Borlänge: Tjernberg, Harry
 Borås: Florén, Karl
 Wetterlund, Lambert
 Eskilstuna: Lindkvist, Sven
 Falun: Hamp, Evert
 Gävle: Trång, Birger
 Göteborg: Johansson, Carl-Otto
 Johansson, Maj-Britt
 Norberg, Gunhild
 Norberg, Sven
 Stéen, Ragnar
 Wastenson, Ann-Mari
 Hallstahammar: Rask, Arvid
 Halmstad: Tjellander, Stig
 Hälsingborg: Nilsson, Astrid
 Hässleholm: Janson, Ernst
 Jönköping: Rubinstein, Herman
 Karlskoga: Bergström, Lars
 Karlskrona: Jönsson, Hulda
 Olausson, Eric
 Katrineholm: Johansson, Hugo
 Kristinehamn: Carlsson, Gunnar
 Linköping: Barklund, Åke
 Gylle, Göte
 Malmö: Ljungdell, Helge
 Svanberg, Hugo
 Nilsson, Karl
 Norrköping: Olsson, Rickard
 Skellefteå: Linder, Helge
 Lindström, Martin
 Stockholm: Arnewi, Curt
 Fröberg, Alma
 Hallman, Barbro
 Lindén, David
 Murelius, Bengt
 Wollin, Bengt

Södertälje: Äslundh, Folke
 Trollhättan: Martinsson, Rune
 Uddevalla: Christofferson, Anna
 Umeå: Sundberg, Kjell
 Pålsson, Siv
 Uppsala: Nygren, Gunnar
 Värnamo: Johansson, Karl-Erik
 Västervik: Carlsson, Rut
 Västerås: Tiselius, Nils
 Örebro: Andersson, Sonja
 Örnköldsvik: Näslund, Runo
 Summa 31 st. föreningar, 48 st. ombud

B. Styrelseledamöter i RfS.

Gunnar Engleson, Malmö
 Olof Forsberg, Göteborg
 Sören Grawelli, Eskilstuna
 Rune Johansson, Göteborg
 Lars Kärne, Uppsala
 Bertil Nycander, Örnköldsvik
 Gunnel Rathsmann, Stockholm
 Sven Sahlberg, Stockholm
 Lars Strandell, Stockholm
 Yngve Stranke, Karlskrona
 Nils Strid, Norrköping
 Alexis Åsbrink, Stockholm

C. Övriga.

Karl-Erik Bergström, Karlskoga
 Albin Larsson, Stockholm
 Olof Eisen
 Lars Östberg

SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET (SD)

STYRELSE I SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET

Från lokalföreningen i Stockholm (SD:s arbetsutskott):

- Ordf. Fru Nancy Eriksson, riksdagsledamot, Roslagsgatan 11, Stockholm Va.
V. ordf. Albin Larsson, Åsögatan 158, 4 tr., Stockholm Sö.
Skr. Stig Taube, ingenjör, Gettorv. 42, Enskede.
Kassaförv. Alexis Åsbrink, revisor, Abrahamsbergsv. 19, Bromma.
Fröken Gunnel Rathsmann, Gotlandsgatan 44, Stockholm Sö.
Suppl. Lars Östberg, advokat, Drottninggatan 18, Stockholm C.

Från övriga lokalföreningar:

- V. ordf. Eric Carlsson, kontorschef, Magnus Stenbocksvägen 44, Halmstad.
V. sekr. Sören Grawelli, Hästskobacken 6, Eskilstuna.
Harry Boström, Majstångsgatan 11 F, Göteborg V.
Gunnar Engleson, med. dr, docent, Allhelgona Kyrkogata 10, Lund.
Bertil Nycander, civ.-ing., Skyttegatan 6 B, Örnsköldsvik.
Yngve Stranke, Drottninggatan 44, Karlskrona.
Nils Strid, Smedstugugatan 18 A, Norrköping.
Suppl. Rune Johansson, Bildradiogatan 51, Järnbrott
Lars Kärne, Torkelsgatan 10 C, Uppsala.
Martin Lindström, Viktoriagatan 7, Skellefteå

1:e hedersledamot: Sven Norberg, avd.-chef, Bankogatan 13, 7 tr., Göteborg V.
Hedersledamot: Pelle Börjesson, konsthandlare, Skillnadsgatan 40, Göteborg.

REVISOR I SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET

Aukt. revisor Börje Lindeberg, Kungsgatan 30, Stockholm C.

LÄKARRÅD I SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET

- Ordf. Johan Rudebeck, överläkare, docent, Lasarettet, Örnsköldsvik.
Skr. Gunnar Engleson, med. dr, docent, Lasarettet, Lund.
Jakob Möllerström, överläkare, docent, Svenska Diabetesstiftelsens sjukhem, Frejgatan 32, Stockholm.
Bertil Scherstén, överläkare, docent, Lasarettet, Karlskrona.
Rolf Luft, med. dr, docent, Serafimerlasarettet, Stockholm K.
Tore Kornerup, med. dr, docent, Karolinska Sjukhuset, Stockholm.
Yngve Larsson, med. dr, docent, Kronprinsessan Lovisas sjukhus, Stockholm K.
Sven-Erik Fagerberg, dr, Sahlgrenska Sjukhuset, Göteborg.

Riksstämman sammanträder vartannat år, nästa gång 1958
Förbundsstyrelsen sammanträder minst två gånger årligen
Läkarrådet sammanträder minst en gång årligen

Riksförbundet är anslutet till:

International Diabetes Federation, 33 Prinsegracht, Haag, Holland
Nordiska Diabetikers Samarbetskommitté, Sct Anne Plads 2, Odense

---

Adresser till Diabetiker-organisationer i:

Danmark: Landsforeningen for Sukkersyge, Sct Anne Plads 2, Odense
Norge: Landsforbundet for Sukkersyke, Postboks 1456, Oslo
Finland: Sockersjukas Förening, Kalevagatan 40, Helsingfors

INSULIN VITRUM

Vitrum's serie insulinpreparat ger den variationsmöjlighet, som en individuellt avvägd insulin-terapi kräver.

Insulin Vitrum	40 IE
Insulin Vitrum	80 IE
Zink-protamin-insulin Vitrum	40 IE
NPH Insulin	
Insulin Specia	

Vi
STO

Lindgrens Tryckeri, K-bholm 1956

Göteborgs universitetsbibliotek

6000248811